

**ОСОБЛИВОСТІ МОТИВІВ І ПОТРЕБ
СТУДЕНТІВ У ЗАНЯТТЯХ РІЗНОВИДАМИ
ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ**

Наталія Пангелова

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

Гульфіра Захаренко

Київський університет права Національної академії наук України

Аннотация

В статье представлены данные социологического исследования в высшем учебном заведении относительно выявления особенностей мотивов и потребностей студентов в занятиях разнообразными игровыми видами спорта.

Annotation

In the article information of sociological research is presented in higher educational establishment in relation to the exposure of features of reasons and necessities of students in employments by the varieties of playing types of sport.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Соціально-економічні перетворення в Україні останнього десятиріччя, які визначають зміну освітніх і наукових парадигм, закономірно призвели до необхідності поєднувати турботу про освіту із піклуванням про здоров'я індивіда, основи якого закладаються у шкільному віці, а вдосконалюються у студентському, перш за все засобами фізичної культури і спорту [1, 2, 6].

Ряд авторів [1, 5] відзначають, що діюча в теперішній час організація фізичного виховання в вузах недостатньо ефективна для підвищення рівня фізичного стану студентів. У практичній діяльності акцент надається виконанню нормативно-базової частини навчальної програми без врахування мотивів і потреб студентів у різних видах рухової активності.

Результати досліджень [2] свідчать про збільшення кількості студентів, які займаються в спеціальних медичних групах. Майже 90 % молоді мають відхилення у стані здоров'я, а понад 50 % – незадовільну фізичну підготовленість.

Ситуація ускладнюється і у зв'язку з переходом на Європейську кредитно-модульну систему освіти у вищих навчальних закла-

дах, що призвело до скорочення кількості навчальних годин на фізичне виховання (дві третини годин припадає на самостійні і факультативні заняття).

Ця ситуація вказує на необхідність врахування інтересів і формування мотивації до самостійного фізичного самовдосконалення студенток засобами нових форм рухової активності.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей мотивів і потреб студентів у заняттях різновидами ігрових видів спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. У системі фізичного виховання особливе місце належить рухливим і спортивним іграм. Серед сучасних видів спорту, які з'явилися в останньому десятилітті (так званих «не олімпійських видів спорту») можна виділити жіноче регбі, яке інтенсивно розвивається останнім часом (не тільки «велике» регбі, але і його різновиди: «7х7», пляжне регбі). Враховуючи той факт, що останнім часом з'явилася тенденція до занять жінками суто «чоловічими» і екстремальними видами спорту, активне впровадження гри в регбі в практику фізичного виховання студенток дозволяє розраховувати на масову зацікавленість нею.

Найважливішим компонентом

Мотиви студентів у заняттях фізичною культурою і спортом (n (юнаки) = 1132; n (дівчата) = 926)

Питання	Відповіді	n	%
Що заважає Вам активно займатись фізичною культурою і спортом?	-відсутність вільного часу;	1235	60,0
	-недостатньо знань для організації самостійних занять;	103	5,0
	-немає секції з улюбленого виду спорту у ВНЗ;	350	17,0
	-незадовільна організаційна робота, ніхто не залучає до спортивної діяльності.	370	18,0
Що може підвищити Вашу зацікавленість до фізкультурно-спортивної діяльності?	-підвищення якості занять;	906	44,0
	-можливість обрання виду спорту;	350	17,0
	-застосування сучасного обладнання та інвентарю;	775	37,7
	-стимулювання матеріальної мотивації.	27	1,3
Яким видам спортивних ігор Ви надаєте перевагу?	-класичним;	1029	50,0
	-пляжним;	350	17,0
	-класичним і пляжним	679	33,0
Чи маєте Ви бажання оволодіти основами гри пляжного регбі?	-так;	1384	67,2
	-ні.	674	32,8
Який вид спорту, на Вашу думку, найбільш видовищний?	-спортивні ігри;	1112	54,0
	-не можу відповісти;	247	12,0
	-гімнастика;	165	8,0
	-плавання;	144	7,0
	-бокс;	144	7,0
	-фігурне катання;	82	4,0
	-легка атлетика;	81	4,0
	-однборства.	83	4,1

формування фізичної культури студента є потребо-мотиваційна сфера особистості, глибина знань у галузі фізичної культури [3].

Багатоманітність емоцій студентів свідчить про велику різноманітність їх потреб. Потреби студентів і похідні від них трансформації – мотиви, інтереси, намагання, бажання, ціннісні орієнтації – являють основу і рушійну силу їх поведінки [3, 5].

Мотив відноситься до потреби, яка змушує індивіда до діяльності. Пріоритетними компонентами формування потреб і мотивів у фізичній культурі студентів є інтелектуальний аспект у цій галузі діяльності [3, 5].

Необхідно відзначити, що мо-

тиви повністю не регулюють поведінку і не виступають у суворо виражений ієрархії, тому у регуляції фізичної активності структура мотивів досить варіативна [3, 5].

З метою виявлення значущості ігрових видів спорту у фізкультурно-спортивній діяльності було проведено анкетування студентів Київського університету права Національної академії наук України. Студентам були пояснені цілі і практичне значення анкетування, можливість анонімних відповідей. Окрім коротких відповідей була можливість надавати додаткові дані і відомості. Результати анкетування наведені у табл. 1.

В анкетуванні брали участь 2058 студентів I-IV курсів, з них

– 45 % дівчата і 55 % юнаки. Вік опитуваних – 17-18 років (48,6 %), 19-20 років (51,4 %).

У результаті анкетування були встановлені причини, що заважають заняттям фізкультурно-спортивною діяльністю.

Про відсутність вільного часу говорять 60 % опитуваних; про недоліки в організації роботи і незалученні до спортивної діяльності – 18 %; 17 % студентів відзначають відсутність секцій з улюбленого виду спорту у ВНЗ; про відсутність знань щодо організації самостійних занять фізичними вправами заявили 5 % студентів.

На думку респондентів, інтерес до занять можна підвищити, якщо покращити якість занять

– 44 %; використовувати сучасне обладнання – 37,7 %; дати можливість обирати вид спорту – 17 %; запропонувати матеріальну мотивацію – 1,3 %.

Одним із засобів фізичного виховання є спортивні ігри, причому класичним іграм віддають перевагу 79 % опитуваних, пляжним – 15 %, тим або іншим – 6 %. На питання «Які пляжні спортивні ігри Вам відомі?», пляжний волейбол назвали 93 % респондентів, пляжний футбол – 61 %, пляжне регбі – 3,9 %, ніякі – 5,3 %.

На питання «Чи є пляжне регбі олімпійським видом спорту?» правильно відповіли 17 %, підтвердили 50 %, не змогли відповісти 33 %. Після знайомства з правилами гри и перегляду відеофільмів, оволодіти основами гри у пляжне регбі виявили бажання 67,2 % студентів, 32,8 % – не виявили зацікавленості.

В той же час, 54 % студентів вважають спортивні ігри найбільш видовищним видом спорту, 12 % – не змогли визначитись. Та-

кож 8 % студентів назвали гімнастику, по 7% – плавання і бокс, по 4% – фігурне катання, легку атлетику, одноборства.

Під час навчання у вищому навчальному закладі у 67 % опитуваних інтерес до фізичної культури і спорту не змінився, у 28 % – підвищився, у 5 % – зменшився.

Висновки. Таким чином, у результаті соціологічних досліджень встановлено, що про пляжне регбі має уявлення тільки 3,9 % респондентів. Разом з тим, не дивлячись на переважну зацікавленість класичними спортивними іграми (79,0 %), значна кількість студентів (67,2 %) мають бажання оволодіти основами даної гри. У зв'язку з цим, враховуючи мотиви і потреби студентів, ми пропонуємо упровадити інноваційні технології фізичного виховання, що ґрунтуються на застосуванні засобів регбі у процесі проведення факультативних занять.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальсевич В.К. Основные по-

ложения Концепции интенсивного инновационного преобразования национальной системы физкультурно-спортивного воспитания детей, подростков, молодежи России / В.К. Бальсевич // Теория и практика физической культуры. – 2002. – №3. – С. 2-7.

2. Булич Э.Г. Здоровье человека / Э.Г. Булич, И.В. Муравов. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П.Ильин. – СПб.: Питер, 2002. – 508 с.

4. Костюков В.В. Теория и методика спортивных игр при организации физической активности людей разного возраста: диск. ...д-ра пед. наук / В.В. Костюков. – Краснодар, 1993. – 395 с.

5. Лубышева Л.И. Социально-педагогические аспекты нововведений в организации и содержания физического воспитания учащейся молодежи / Л.И. Лубышева // Здоровье и физические упражнения. – Тюмень: ТГУ, 2000. – С. 113-119.

